

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ:
НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ВИМІР
В УМОВАХ ВОЄННИХ ВИКЛИКІВ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної конференції

Одеса, 26 квітня 2024 року

Одеса
«Фенікс»
2024

УДК 005.332.2(4):316.42(477)“364”“20”(062.552)
Є 24

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 8 від 15.05.2024 р.)*

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**

Є 24 **Європейські орієнтири розвитку України: науково-практичний вимір в умовах воєнних викликів** : матеріали Міжнар.наук.-практ. конф. (Одеса, 26 квітня 2024 р.) / за заг. ред. С. В. Ківалова. – Одеса : Фенікс, 2024. – 1000 с.
ISBN 978-617-8430-05-4

У збірнику відображено наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології в умовах повномасштабного військового вторгнення. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їх конституційному вимірі у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики. Відображено наукові напрацювання у сферах адміністративного права та процесу, фінансового, морського та митного права, організації та вдосконалення судоустрою, прокуратури, інших правоохоронних органів, адвокатури. Висвітлено питання кримінального права, кримінально-процесуальних аспектів кримінального провадження та кримінологічних особливостей протидії злочинності в умовах воєнного стану, криміналістики, судової експертизи, психології та медицини у забезпеченні судочинства, цивільного та сімейного права, інтелектуальної власності та патентної юстиції, цивільного судочинства, господарського права та процесу. Розглянуто актуальні питання діяльності сучасних бібліотек у закладах вищої освіти, фізичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Збірник розраховано на наукових і науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)»364»»20»(062.552)

Матеріали видано в авторській редакції

ISBN 978-617-8430-05-4

© НУ «Одеська юридична академія, 2024
© Автори статей, 2024

Батанова Людмила Олександрівна СТАН МИТНОГО ОПОДАТКУВАННЯ У ПЕРІОД ДІЇ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	240
Іванченко Едуард Пилипович ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕДУРИ МИТНОГО ДЕКЛАРУВАННЯ ТОВАРІВ	241
Івасюк Ігор Георгійович ДЕЯКІ ЗАХОДИ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЩОДО ЗАХИСТУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	244
Коваль Наталія Олексіївна ЦИФРОВІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОГО ЕКСПОРТНОГО КОНТРОЛЮ	246
Козарійчук Дмитро Васильович ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ МИТНОЇ СПРАВИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ.....	248
Панчук Анна Олександрівна ЩОДО ЗМІНИ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПОРТАМИ В УКРАЇНІ	249
Плохута Євгеній Петрович ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ БЛОКЧЕЙН-ТЕХНОЛОГІЇ У МИТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ШЛЯХИ ЇЇ ЗАСТОСУВАННЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ.....	252
Сергєєв Юрій Володимирович БЕЗПЕКА В ЧОРНОМОРЬСЬКОМУ РЕГІОНІ ТА РОЗВИТОК СТРАТЕГІЇ: НОВЕЛИ ЗАКОНОДАВСТВА США	254
Назарко Артем Аркадійович ПОСТ-МИТНИЙ КОНТРОЛЬ У РОЗУМІННІ СТАТТІ 337 ¹ МИТНОГО КОДЕКСУ УКРАЇНИ.....	255
Омельченко Андрій Іванович РЕЖИМ ПІДВОДНОЇ КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ: НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОГО БАЗИСУ.....	258
Рудик Марко Романович КОНТРОЛЬ СУДЕН ДЕРЖАВОЮ ПОРТУ У СИСТЕМІ ПРОТИДІЇ СУБСТАНДАРТНОМУ СУДНОПЛАВСТВУ	260

СЕКЦІЯ 7. ПРОБЛЕМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СУДОУСТРОЮ, ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРАТУРИ, ІНШИХ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ, АДВОКАТУРИ

Бакаянова Нана Мезенівна ПРОФЕСІЙНА ОРГАНІЗАЦІЯ АДВОКАТІВ В АСПЕКТІ ПРАВА НА СВОБОДУ ОБ'ЄДНАННЯ	262
Косюта Михайло Васильович УЧАСТЬ ПРОКУРОРА У РОЗСЛІДУВАННІ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ ЗГІДНО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ	265
Кісліцина Ірина Олександрівна ПРОБЛЕМИ ДОТРИМАННЯ АДВОКАТАМИ ЕТИЧНИХ НОРМ ПРИ ВЕДЕННІ ОНЛАЙН-БЛОГІВ.....	267
Ковальчук Інна Сергіївна ПРАВОЗАХИСНА РОЛЬ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ У ВОЄННИЙ ЧАС	269
Кравченко Марина Олександрівна ПОРУШЕННЯ СУДДЕЮ СУДДІВСЬКОЇ ЕТИКИ ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ ПРИТЯГНЕННЯ ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	271
Кубаєнко Андрій Володимирович МОДЕЛІ ТА ПІДХОДИ ДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ	273
Свида Олексій Георгійович ОКРЕМІ ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЩОДО ПРАВОВОГО СТАТУСУ ПЛЕНУМУ ВЕРХОВНОГО СУДУ.....	275
Храпенко Олена Олегівна ЦИФРОВІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В АДВОКАТУРІ.....	277
Курганський Олександр Валерійович ОКРЕМІ АСПЕКТИ РЕФОРМУВАННЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ПРОКУРАТУР В УКРАЇНІ В СУЧАСНИЙ ПЕРІОД	279
Нестерчук Лілія Петрівна ПРИНЦИП ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА У ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ СУДОВОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....	281
Зубрицький Олександр Олександрович ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЦЕДУРИ ПРИТЯГНЕННЯ АДВОКАТА ДО ДИСЦИПЛІНАРНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ	283
Мозгальов Віктор Юрійович ТРАНСФОРМАЦІЯ КУЛЬТУРИ ПОВОДЖЕННЯ ЗІ ЗБРОЄЮ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ВИБОРУ УКРАЇНИ ...	286
Полетило Павло Сергійович МОДЕЛЬ СПРАВЕДЛИВОГО ПРАВОСУДДЯ (ВИПАДОК, КОЛИ СВІДОК ОБВИНУВАЧЕННЯ ВІДСУТНІЙ В СУДОВОМУ ЗАСІДАННІ)	288
Хлистік Мирослава Андріївна ПРИМИРЕННЯ СТОРІН СПОРУ ШЛЯХОМ МЕДІАЦІЇ ПІД ЧАС СУДОВОГО ПРОЦЕСУ.....	291

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ МИТНОЇ СПРАВИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ

Вигідне географічне положення робить Україну привабливою країною для інвестування, зони вільної торгівлі з ЄС та ін. Однак, державна політика після встановлення воєнного режиму в країні не може реалізуватися в повній мірі та принести очікувані результати. Цьому сприяють певні причини такі як, тимчасово окуповані території, незначні об'єми виробництва технологічної продукції, складна економічна ситуація у країні, недосконала правова база з питань інноваційної діяльності.

Євроінтеграційний вектор України це крок до модернізації економіки країни, подолання технологічної відсталеності, залучення іноземних інвестицій і інноваційних технологій, створення нових робочих міст, підвищення конкурентноспроможності вітчизняного товаровиробництва, доступ до світових ринків та ін. До цього процесу залучені всі органи державної влади, у тому числі й Державна митна служба України, оскільки інноваційна діяльність у митній сфері повинна сприяти підвищенню ефективності роботи усіх суб'єктів митної справи, з метою зручності організації їх роботи та взаємодії, що передбачено Стратегією інноваційної діяльності в Україні [1].

Інноваційну діяльність у сфері митної справи можна розглядати як сукупність взаємопов'язаних заходів суб'єктів митних правовідносин, спрямованих на впровадження, поширення та реалізацію інновацій у сфері митної справи. Слушним уявляється класифікація інноваційних митних технологій за змістом їх використання варто поділити на продуктові (до яких, наприклад, відносяться: віддалений випуск, технології попереднього інформування про вантажі та пасажирів, «Єдине вікно» та «Смартмитниця» тощо), і процесні (Номо-scan, які є технічними засобами митного контролю; і технологій радіочастотної ідентифікації (англ. RFID – Radio frequency identification) та блокчейн-технології виступають засобом ідентифікації) [2, с. 26].

З інтеграцією України до європейського економічного та правового простору необхідним уявляється дотримання вимог ЄС стосовно інноваційної політики та інформаційної безпеки. Наприклад, країни Європи вже десятки років успішно використовують розроблені програми, які об'єднують інформаційну митну систему в один налагоджений механізм. До них відноситься «Import Control System» (ICS), «Export Control System» (ECS) и «Economic Operators Registration and Identification System» (EORI). На базі таких систем була розроблена єдина європейська електронна система митного контролю «New Computerized Transit System» (NCTS).

«New Computerized Transit System» (NCTS) перекладається з англійської як «нова комп'ютеризована транзитна система». Запроваджено відповідну систему Конвенцією про процедуру спільного транзиту, до якої Україна приєдналася у 2022 р. [3]. Доступ до цієї системи мають виключно члени Конвенції та пов'язує митні служби цих держав надавати дозвіл на обмін інформацією між 35 країнами з метою здійснення контролю за транзитом вантажів. З метою поміщення товарів у процедуру спільного транзиту необхідно підприємствам подати тільки електронну митну декларацію.

Після приєднання до Конвенції (з 01.10.2022 р.), митні адміністрації ЄС і митниці України повинні мати в базі даних один транзитний документ, без обов'язку подання транзитних документів у кожній країні окремо. Таким чином, норми Конвенції реалізуються за допомогою нової комп'ютеризованої транзитної системи, тобто такого інструменту, що спрямований на попередження та припинення порушень транзиту вантажів та ухилення від сплати митних платежів.

Наступним елементом застосування інновацій у роботі митних органів можна назвати запровадження електронної системи декларування, іншими словами «електронна митниця», що означає автоматичний обмін інформацією між митними органами та суб'єктами підприємницької діяльності.

Ще однією інновацією у сфері митної справи є система аналізу та управління ризиками (далі – СУР). Застосування цієї системи суттєво полегшує діяльність митних органів. За допомогою СУР можливо оптимізувати принцип вибірконості та мінімізувати ризики порушення норм митного законодавства. Для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності СУР також є спрощенням їхньої діяльності, коли вони зарекомендували себе як доброчесні суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності.

Виходячи із вищезазначеного, необхідно зробити висновок, що Україна із введення інноваційних технологій у сфері митної справи не відстає від інших країн та загальноєвропейських світових стандартів. Але складна економічна ситуація у режимі воєнного стану в країні наносить значний негативний вплив на проведення інноваційної діяльності у сфері митної справи, а конкретно виникають труднощі у разі: вивезення з України високотехнологічних товарів, надання пільг при ввезенні інноваційного обладнання, застосування заходів нетарифного регулювання ЗЕД (сертифікація, квотування, ліцензування) тощо.

Таким чином, за для подолання кризової ситуації у сфері застосування інноваційних технологій у сфері митної справи доцільним уявляється зосередження уваги на розвитку науково-технологічного процесу, удосконалення митного законодавства для запровадження сучасних інновацій та інших інноваційних проектів тощо.

Список використаних джерел

1. Стратегія розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року : розпорядження КМУ від 10.07.2019 р. № 526-р. *Офіційний вісник України*. 2019. № 57. Ст. 1983. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text> (дата звернення: 26.03.2024).
2. Петришин Н. Я. Удосконалення взаємодії митних органів з підприємствами шляхом впровадження інноваційних технологій. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 5/1. С. 24–28. URL: http://efp.in.ua/public_html/uploads/articles/files/38/423/6.pdf (дата звернення: 26.03.2024).
3. Про приєднання України до Конвенції про процедуру спільного транзиту : Закон України від 30.08.2022 р. № 2555-IX. *Офіційний вісник України*. 2022. № 71. Ст. 4294. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2555-20#Text> (дата звернення: 26.03.2024).

Ключові слова: воєнний стан, інноваційна діяльність, електронна митниця, митні органи, нова комп'ютеризована транзитна система, система управління ризиками.

Keywords: military position, innovative activity, electronic customs, customs authorities, new computerized transit system, risk management system.

Панчук Анна Олександрівна

*начальник сектору нормативно-правової роботи та міжнародного супроводу юридичної служби апарату управління державного підприємства
«Адміністрація морських портів України»*

ЩОДО ЗМІНИ КОНЦЕПЦІЇ УПРАВЛІННЯ ПОРТАМИ В УКРАЇНІ

Масштабне реформування управління портами в Україні, що спричинило концептуальний перерозподіл державних та приватних ролей у системі адміністрування їх роботи, розширення присутності приватних операторів і власників, а також зміна економічного контексту та технологічного середовища сприяли оновленню функцій порту та ролі портової влади.